

== بوساغه و بولونك ==

(فاس عربلاری نینک تمثیلی : بوساغه سی سپورونکان بولونکی پاسکنده)

کاشغر شهزیده باسینلدی

بوساغه و بولونك

روایت قیلورلارکی عجرای کبیرنینه چتیداکی دره لارنینه بریده
هر قاضی نینه کچیکراک هر حویلیدی بار ایردی . قاضی آوغه چیقاندا
هنه اندا اولتورور ایردی هر کونی شهرکا یانارورغان وقتدا عباس
نیکان هر ارمنی حویلینی باقغالی قویوب انکا بو اویده آرپا بغدادی
بو رکلت شاخلاری بار اولارنی پات پات ایب چیقیب افتابغه
یاینک بوزلوب قالماسون و باشقه او یلارداکی زیلچه کلم قطارلیق
اوی سرنجما ملارینی هم پاکیزه لاب تورونک کویه یب قالماسون . من
کلکونچه همه نرسه لارنی پاکیزه قیلید تورونک . لیکن قچان
کلارورغانیمنی تعین قیلالمایم . منا بو پیش ایوان مهمانلارینکنز
اوچون بولسون و مومینه یانیداکی اویده بلاچقانکیز بیلان اولتورور
هورورسیز ریب حویلینی عباسغه تاپشوروب خوشلاشیب همراهلاری
بیلان شهرکا یانیب کتی .

عباس بو ایشلار اونکای ایگان قچان بولسه قیلالمورمن ریب
تولا خوش بولدی . لیکن انی قیلامن مونی قیلامن ریب هیچ
عیش قیلما ایردی . هر کونی بوساغه بیلان پیش ایوان و مهمان
خانه فی اوبدان سپوروب توردی . و کنت خلقی عباس حویلیدین
اوبدان خبر ایب تورارور ریب خیال قیلور ایردی . اما عباس نینه
سپوروندو و اخلتنی اوی نینه بولونکیغه جوغلاغانینی بیلما ایردی
خواجسه ~~کنکندین بری سوغاق~~ ریب ایریندی و بیورغان
ایشلارنی قیلغالی کونک قویماغان اوچون ایچکراکی او یلارکا زادی
کبیرلاری ~~بیش اوتی~~ و اینته یاز بولدی . هوا ایسیغاندا عباس خرمانلیق

باغداکی ایشلارنی قیلغالی تورروب کدلو قغه قیغ سالیب انی مونی
 قیلیب یورور ایوری . آخر خواجهم پات یقیندا کلیب قالماسون
 ایچکرکی او یلارکا بر قایللاب باتالی ریب انبارنینک ایشیکینی اچقانددا
 اوچ سچقان نینک چیقانینی کورروب حیران قالدی . اندین اویکا باتسه
 اشدیق قویغان تغارلارنی سچقان قرقغان اوچون اشلایمقلار هر
 طرفکا ساچیلیب دور . تولاسینی سچقان یب دور و قالغانی اونکالی
 تورروب دور و دکلنلاری اوتکان اوچون پتخسیب دور و لوب دور . عباس
 درحال ایشیکنی یاییب ارقه سیغه یاندى و کونکلیده من بر ایش
 قیلیب بو اوندولوکوم نینک قدارکینی قیلماقیم لازم دور دیدی . اما
 قالغان او یلارنی یوقلاغالی جرحت قیلالماغان اوچون کیرماری . خفه
 لیقینی بر طرف قیلیب کونکلینی تیندورماق اوچون خرمانینک
 سایه سیغه باریب یاتیب تماکو چککالی توروری . بر نچه کوندین کین
 ایمدی قالغان او یلارنی بر یوقلاب باتالی قانداغراق بولوب قالدی
 ایکان ریب کیریپ باتسه کیکیزلار و تکیه لارنی و اولار دین باشقه یونک
 دین قیلغان نرسه لارنی کویه یب تمام خراب قیلیب دور . مونی
 کورکانده نهایت قورقتی . قالغان نرسه کیراکنی یورکاب یوشورروب
 قویای ریب بر نرسه ایستاری . هر قانچه ایستاسه هم شونچه
 بساطدین ساقراق الاتانچه بر کلم تاپالماری . عباس بوینینی قاشلاب
 نمه قیلیمشینى بیلماى اوز کویى بیلان یوروری . کوندین کون اوتی
 تموزم بولدی . بر کچه سی اوخلاب یاتقانددا بر آواز انکلاب چوچوب
 اویغاندی . بو نمه نینک اونى ایکان ریب سر حساب سالسه توروسدا
 قמוש نینک اراسیداکى بیلان نینک اونى ایکان . ایچکرکی او یلارکا کیرسه
 تخى هم شرفه زیاره راک بولدی . انیق بیلدی کی توروسغه بیلان تولوب
 دور . عباس مونی کورروب خیر ریب یانیب چیقیب اوخلاری . ایرتسه

چونك بر تياق تاپيب كليب انينك بيلان توروسغه بر اورغان ايرى .
 درحال اوچ توروت يلان نينك بالاسى توشوب كلدى . عباس اولارنى
 كوروب نهايتى قورقوب پيش ايوانغه چيقيب ايشيكنى اتيب قويدى .
 شول كونى اخشامى اغاينيلارى بيلان اولتورغاندا اولار نينك اوتراسيغه
 بر يلان كيريب كلدى . اولار قورقوب يلدام قورقوب ارش بو نمه نك
 ريب واقيرار ييلار . عباس بر تياقنى آتى اما يلان قاچيب كتى . اولارغه
 ارشلاز بو عيب اوزونكلارده ايشيكنى اوچوق قويدونكلار يلان تاشقار
 يددين كيبرى ديدى . ليكن ايچيده يلان بارليقيني اوزى بيلور
 ايرى . موزينك بيلان بر نچمه كون اوتوب كتى . توروسلارده يلان
 لاز يوزور ايرى . بر كونى عباس تامغه قايلاسه آلا نچمه توشوكلار
 پيدا بولوب روز . اوبدان قايلاب باقسه چيانلار نينك توشوكلارى ايكان .
 بو توشوكلارنى اينماسام بولماس ريب اويلارى . اما هيچ بر ايش
 قيلغالى كونكل قويمارى . بر اخشامدا اچيق يعى و فريار نينك اواريني
 انكلاب باريب كوررى كى كچيك اوغلى نينك پوتيني قرا چيان چاقيب
 الغان سببدين يغلاب بى آرام بولارور . بيچاره بلا اوچ كون يريم
 جان كشيديك ياتيب اونكلاندى . عباس موزى كوركانده تولا غمكين
 بولدى . شونچمه اوندوه ايشلاريني كوروب تورسهم پرواييغه كلماي
 بايا نيديك يوزور ايرى . ايچكريدن هيچ خبر المارى . خواجهسى
 نينك قيلينك ريكان ايشيني قيلمارى . بر كون باغقه سو قورقوب
 يوركانده ايطنينك قاواغانيني انكلارى . قايلاسه بارارغه ارملاز
 جوغلاشيب روزو بر نچمه اطلاق بيلان خواجهسى كليب روز .
 عباس هانك باقيب برم قايلاب قالغاندين كين انينك پوتلارى
 نينك اغياليقى بر طرف بولدى و ايغى خيلى ايتيدى . درحال بر
 سپوركونى قوليغه اليب ايچكرى كيريب ايشيكلارنى اچيب سپوركالى

توروری . اول اوینی سپوروب چانک اورلاتیب تراق تورروق قیلغاندا
 سچقانلار انباردین قاجیب چیقتی . قاضی ایشیکدین کیریشی
 بیلان توروسدین بریلان توشوب کلیب قاضی نینک الیددا سور
 الیب یورکالی توروری . قاضی نینک نهایتی اچیغی کلکان اوچون کب
 قیلاماری چونکه قاضی بر قایلماق بیلان انینک قیلغان ایشلاری
 نینک همه سینی کوروری . شونداغ بولسه هم اونینی چیقارمالی اویدین
 اویکا یوروب بوزولغان نرسه لارنی کورور ایردی . لیکن عباس اوزی
 بولونکغه جوغلاب قویغان اخلت نینک اوستیده زونک اولتوروری .
 قاضی اویلارنی کوروب بولغاندین کین عباسنی قچقیریب ایتتی
 بو قیلغان ایشینک نینک توغراسیدا نه جواب برورسن سببینی بیان
 قیلیب توتولغیل . اما عباس هیچ جواب برالمای شوک توروری . قاضی
 یازیدا کیلارغه ایتتی بوکشی اوزیکا اوزی جزا طیار قیلیب دور . انی
 اوزی باقان سچقان یلان و چیانلار نینک اراسیغه باغلاب قویونکلار
 اوز عملی نینک میوه سینی یب نتیجه سینی کورسون ریب ویران حویلی
 دین چیقیر کتتی اما عباسغه نه وانه بولغانینی موند ایتمايدور .

معنیسی

ای اوغوجچی و انکلاغوچیلار . انسان نینک کونکلی بر اویکا
 اوخشایدور . اوی دیکان نینک بولونکی بار بوساغه سی بار . شونداغ کونکل
 نینک هم بولونک پوچقاقلاری بار . اولار نینک احوالینی اوزونک بیلورسن
 خدا هم بیلارور . ارملا رغه کورونار ورغان بو ساغه نی پاکیزه توتارسن
 یعنی اوز دینینکغه موافق عمل قیلورسن . مثلاً نمازلار نینک وقتینی
 اوتکار ماس سن . شرائط و ارکانلارینی کما ینبغی بجا کلمتورورسن . روزه

توتارسن . زكوات بېرورسن . سخاوتنى دوست توتارسن و توتارسنى
 بېشى قىلورسن . همسايه لارينغه رعایت و اعانت قىلورسن . ارملار
 بولارنى كورانور . اما ايچىنكىداكى اخلت يىغىلغان پاسكنه بولونكىنى
 كورمايدور . بزيمان ايشنى قىلسانك كورونماسون ريب يوشورورسن .
 بو ايشينك كونكلونكىدا كى خالى يركا اخلت يىغىب تويغانينك
 بولارور . بو اخلت اندين الينغان ايماسونور . سىنك كونكلونكىدا
 قرانكغو اويلار بار دوركى پات پات ايشىكىنى اچماغانينك اوچون يوروق
 توشمايدور . فكرينك نينك ايشىكلارنى اتىب تويوب سن . اندا
 كناهينك يىلانلار بارلىقىنى اوزونك بىلورسن . ليكن كناهلارنى
 پاترات اونوتغالى قىلورسن . بو ايشىقه عارتلانكانينك اوچون
 اوستا بولدونك . كناهلارنىك سندا اويدان بركىب اليب دور . كاهيدا
 يىلانلارنىك بىرى سن چرايلىق سوپوروب تويغان بو ساغىرىن چىقىب
 كلارور . همسايه لارينك انى كورانور . سن خىجالت بولوب اوز يمان
 ايشلارنىك اوچون يانينكىدا كىلارنى ملامت قىلورسن . اما بىلورسن
 كى اول ايشلار اوز كونكلونكىدىن چىقىب دور . بعضى وقت بلا
 لارينك سىنك كناهينك اوچون درد تارتاورور . اما بو ايش سنكا آرزاق
 قنبه بولوب كونكلونكا غم كلتورسه هم اوتوب كتكاندىن كىن ينه
 اونوتوب قالورسن . غافللىقىنىكىدىن خطالارنىكىدىن قوتولوش نينك
 يولىنى بىلماكانينك اوچون هيچ علاج قىلمايسن .
 اى درار اوى اوزونك نينك كى دولغاندا هم مونداغ ايشلار يمان
 بولور ايردى . و حالانكه اوى كشى نينك كى دور يعنى سن جدانينك كى
 دور سن . اوزونك كونكل خدانينك اويى ريب ايتماس سن مو . خدا
 بارچه مخلوقان نينك ايكاسى دور و اول سنى هم ير اتىب دور . سن
 غفلتده ايكانده ناكاه خدانينك حكىمى كلسه كونكلونك نينك

بولونكلارينى حكم كونيده انينك نوريغه كورساتماي . خداينك الديغه
جوابغه تارتيلسانك نومه علاج قيلورسن . سن ۴۴ عباسديك كناه
ينك نينك سبيدين زندانغه سولانيب اوز عمل لارينك نينك جراسيني
كوروب درينى تارتارسن . اول وقت سنكا قوتولغالى هيچ علاج
يوق دور .

اي برادر حاضر زندانغه سولانمارينك . كونكلونك نينك فرانكو
بولونكلارينى خداي تعالى نينك نوريغه آچقالي فرصتينك بار . انصاف
كوروك بوله كناهلارينكغه قايلاب خداين قورقوب اولارنى تاشلا
غايسن . اندين كين كناهنى كوتاركالى كلكان عيسى مسيخغه
باڭايسن . غافللىق بيلان قيلغان عمل لارينكنى يوقاتالماسن .
كناهلارينكنينك يلمان چيانلاري تولا بولوب كتكان سبيدين اولارنى
قاچورغالى كوچوك يتمايدور . اما ستيك اونچون دارغه تارتيلغان
عيسى مسيخ نينك اولوميده بر قوت بار . اول قوت بيلان اوتكان
عمرونكداكى قيلغان ايشلارينك خداينك الديد ا يوق بولادور
كونكلونك ينى توغولغان يلانينككىديك پاكيزه بولادور . سندا ثابت
بولماق اونچون خداين ايباريلكان روح القدسدا ۴ قوت بار دور
موزينك واسطهسى بيلان كونكلونكداكى بولونكلار پاكيزه قيلينور .
فقط اوشبو طريقه بيلان خداينك الديغه بارغالى لايىق بولورسن

امين .

عقبها ثلثين اربعة. ولما اتمت من عقيب ثلثين اربعة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
عقبها ثلثين اربعة من ايام من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام

عقبها ثلثين اربعة من ايام من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
عقبها ثلثين اربعة من ايام من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام

S.M.S. KASCHGAR

1913

Translated From English

من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
عقبها ثلثين اربعة من ايام من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
عقبها ثلثين اربعة من ايام من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
عقبها ثلثين اربعة من ايام من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام
الملك تاج الدين في سنة ١٢٠٥. من سنة ملكه في ذلك سنة من ايام

من سنة